

ČASOPIS GYMNÁZIA PŘÍRODNÍ ŠKOLA | 3. ČÍSLO | 12/2019

Vesmír^omý kurýr

Editorial

Milí čtenáři,

držíte v rukou další číslo Vesmírného kurýra. Příspěvků se sešlo tolik (hurál!), že se nám sem ani nevešly, a proto jsme některé schovali do dalšího čísla. Jsou to především články, které vznikají jako béčkovky, tedy béčkové podmínky. Příště se tedy můžete těšit na zajímavosti ze všech možných předmětů.

Toto číslo přináší články, které mají velký časový záběr: ještě si nostalgicky zavzpomínáme na prázdniny, a to prostřednictvím článků i naší fotosoutěže, a vrátíme se k akcím, které v naší škole proběhly v létě i od začátku školního roku. Nechybí ani zajímavé rozhovory, komiks i krásné obrázky. A hlavně, dozvíte se, jak je důležité se na to všechno, co vás každý den čeká, pořádně vyspat.

redakce

Vesmírný kurýr, 3. číslo • Tento časopis vydává
Gymnázium Přírodní škola • Letohradská 370/1, Praha 7,
email: casopis@prirodniskola.cz • web: www.prirodniskola.cz
tel.: 283 922 299 • FB: Přírodní škola
redakce: Anežka Havrdová, Julie Kadlecová,
Robin Kovář, Adam Lustig, Eliáš Miffek,
Marie Pávková, Anna Prouzová, Anežka Ptáčková
hlavička časopisu: Markéta Oplištilová
titulní foto: Ellen Pražáková
foto: Pokud není uvedeno jinak, archiv Přírodní školy.
jazyková korektura: Jitka Motežníková
sazba a grafika: Matouš Bičák
PROSINEC 2019 • neprodejné

Obsah

Přírodoškolská kronika	3
Výsledky fotosoutěže	6
Český Banát.....	6
Polsko mnoha tváří.....	7
Večerní procházka.....	8
Prázdninová obnova stezky ve Smolotelech	8
Nýánský přechod na druhý stupeň	9
Rozhovor o přípravách přechod. rituálu	11
Jak jsme spluli Jizeru	12
Přírodní škola Táboří mezi knihami	13
S Přírodní školou do CERNu.....	14
Reportáž z řídicího centra	15
Strom pro Simona.....	16
Komiks.....	18
Slam poetry.....	19
Důležitost spánku	20
Kam se poděl Adam?.....	21
Jak to aktuálně vypadá ve Studentské radě?	23
Kočí fyzika	24
Dětství na kole.....	25
Jogurtové koblížky s banánem	27

Chcete nás podpořit?

Přispějte na aktivity Přírodní školy na portálu
darujme.cz bit.ly/podporprirodniskolu
Děkujeme.

Přírodoškolská kronika

František Tichý

13. – 16. července

Smolotelská stezka. Ani se tomu nechce věřit, že už je to deset let, co tehdy čtrnáctiletí Thétáni vybudovali naučnou stezku kolem Makové hory. Letos jsme se vydali nejen zavzpomínat, ale provést generálku a také konečně na rozcestích vyvěsit krásné nové směrovky. Skvělé pohostinství nám poskytla rodina Dvořáková (u nich jsme nocovali už na Úvodáku 2017), ale i tajemný Součkův mlýn. A protože se sešli jen ti, co se nebojí přiložit ruku k dílu, bylo to skvělé. Díky všem. Více najdete na straně 8.

22. – 25. července

Učitelé soustředění se již druhým rokem konalo ve Svatém Janu pod Skalou. Na programu nebylo jenom školení, plánování a řešení všech možných i nemožných problémů, ale i večerní grilování či procházky ve skalách. Díky, že se do náročného týdne zapojili a názorem přispěli i Matyáš, Jakub a Tomáš za juniory.

5. – 10. srpna Letní puťák spojený s „vodou“ je tradicí už skoro 20 let.

Pro mě osobně je to vrchol prázdnin, na který se těším a zároveň se bojím, jak to dopadne. Letos jsme opět volili Šumavu a Otavu a s přípravou i zajištěním jídla nám hodně pomohla Zoja. A bylo to skvělé a nikdo z těch, kdo jel, určitě nelitoval. Počasí bylo jako na houpačce, zažili jsme pár průtrží, snad nejhorších za celé prázdniny, parta byla fajn (i když pár hysterických záchvatů mi stejně přivodila) a na hlad opět nedošlo. Celkem cca 70 km pěšky a podobně dlouhá trasa byla i na lodích. Pláně na hřebenech, vyhlídky skoro do Alp, bílé balvany Vydry, nervy, jestli nás vezme autobusák, noční výměna názorů s opilými vodáky, čistá proudící řeka a krásný příběh knihy Dárce, který celou akci doprovázel. Tak snad zase v létě...

2. – 6. září

Nový školní rok jsme tentokrát zahájili na Moravě. Putování po Beskydech a Hostýnských vrších bylo dlouho naším snem. Je ale poctivé říct, že to byl nejnáročnější Úvodák za posledních mnoho let. O to více klobouk dolů všem novým primánům, pro které bylo horské putování skutečně „křtem ohněm“. Již dlouho jsem necítil tak silně, že jsme jedna velká rodina. Každý nějak přispěl – ať již jako patron, prefekt, dispečer, lektor primánských zkoušek, služba na jídlo nebo zdravotník. Túra byla iniciací hned nadvakrát, protože Nýáni měli prokázat svoji zralost přechodovým rituálem. Ten se před bazilikou na Hostýně stal skutečným vrcholem (spolu se skvělým pohoštěním, které vytvořili Míáni s našimi kantory). P.S. Nechci to zakřiknout, ale také se vám zdá, že Nýáni jsou od té doby o poznání moudřejší, vstřícnější a pilnější? Že by vážně dospěli? Nýánskou reflexi přechodového rituálu je možné najít na straně 9.

22. – 25. srpna

Festival Folková Ohře, kde pomáháme jako dobrovolníci, se – povedl – počasím, programem i dobrou partou. Vyzkoušet si, jaké je to organizovat velkou akci pro mnoho set lidí, určitě stálo za to, i když to byla makačka. Díky všem.

17. září a 10. října

Návštěva z pravěku je pro mě splněný sen a jsem moc vděčný všem, kdo se do toho zapojili nebo výjezdy umožnili spolupráním a další pomocí. Příběh o Petrovi a jeho knižních hrdinech jsme dosud hráli už desetkrát a vidělo ho skoro 1.000 diváků. A i když někdy tečou nervy, nic není na svém místě a věci se šíjí horkou jehlou na poslední chvíli, je to vážně jízda. V tomto školním roce jsme zatím hráli v září v Brně v BuranTeatru a v Benátkách nad Jizerou v říjnu. Těšíme se na další představení v Kladně a v Praze. A pak se uvidí, jestli bude chuť hrát dál. Zájem od diváků každopádně je.

3. – 6. října

Tabook. To je skvělá akce v Táboře, kde jsou knihy a zase knihy, autoři i čtenáři, divadla a hudební pořady (a navíc ještě lahodná tábořská zmrzlina), kterou pořádají naši kamarádi z Baobabu (což, kdo neví, je nakladatelství). A jako i v několika minulých letech jsme tu i letošní první říjnový víkend pomáhali. Kromě běžné pořadatelské služby, stěhování židlí a stolů a pomoci stánkařům, připravily letos holky z Mí skvělou hru pro děti na motivy nové baobabí knížky Jefferson (cože, vy jste ji ještě nečetli?). A i když počasí moc nepřálo, stálo to za to a moc jsme si to užili. Díky všem za pomoc a díky Baobabu, že jsme mohli být u toho a přispět svou troškou do mlýna. Reportáž z Tabooku najdete na straně 13.

15. a 16. října

Červnová Expedice tradičně nekončí jen vytvořením zpráv a posterů, ale hlavně „spanilými jízdami“ do škol a další míst, kde naše výzkumy někoho zajímají. Tentokrát jsme navštívili 8 míst a oslovili děti, studenty i vyučující (Gymnázium Jižní Město a Kralupy nad Vltavou, ZŠ a Gymnázium svatého Augustina, ZŠ Mníšek pod Brdy, Otevřeno, Mnichovice a Strossmayerovo náměstí). Novinkou posledních let jsou vedle přednáškových prezentací i workshopy pro mladší děti, což je poměrně výzva. O to více klobouk zástupcům skupin Chemie, Archeologie, Štěstí a Statek, kteří se toho letos ujali a zvládli to na jedničku. Díky všem za přípravu a nasazení. Expediční časopis s výsledky výzkumů je zdarma k vyzvednutí ve škole nebo ke stažení v online archivu Přírodní školy (složka Časopisy).

16. – 20. října

Zkratka CERN je symbolem špičkové vědy, mezinárodní spolupráce, ale i hledání odpovědí na otázky po původu světa a jeho smyslu. Exkurze, kterou ve spolupráci s hvězdárnou Sezimovo Ústí připravil ing. Štěpán Kovář, ale určitě předčila všechna naše očekávání.

Návštěva sídla OSN, astronomického ústavu Ženevské univerzity, exkurze do čtyř pracovišť CERNu, ale i oběd mezi světovými vědci, laser show vývoje vesmíru a v neposlední řadě i stánek se suvenýry, večerní Ženeva a koupání v jezeře, to všechno navždy zůstane v našich srdcích a myslích. I vědomí, že lidský duch dokáže pronikat nejhlubší tajemství, když mu nechybí pokora a odvaha. Více si přečtete na dalších místech časopisu (konkrétně na stranách 14–16).

16. října

Bubnování pro Bubny je akce, na které pomáháme s organizací každý rok. 16. října – den prvního židovského transportu z Prahy se tentokrát kryl s datem večerního odjezdu do CERNu. Díky primánům a i několika starším studentům jsme to zvládli i tak. Díky všem.

Projektové středy

V celé té smršti velkých projektů nechci zapomenout na některé středy, které se moc povedly. Pravěké umění s Omikronem a Markétou v Divoké Šárce, improvizací workshop s Martinem a Ný, hudební tvorba Ksíanů pod vedením Křupana nebo sázení stromu pro Simona s Míány... (reportáž zachycující sázení Simonova stromu najdete na str. 16). A určitě každý z vás dokáže vyjmenovat mnoho dalších.

Dětský domov Pyšely

Tipli byste si, jak dlouho už jezdíme do Dětského domova Pyšely? Je to neuvěřitelných 21 let a znamená to nespočetně příběhů, setkání a přátelství. V tomto školním roce jsme tam za dětmi byli už dvakrát. Když se zpoza oken domova ozve jásavé: „Už jsou tady!“ a děti se vyrojí ze schodiště a začnou nás vítat, ocitneme se všichni v jiném světě. Možná trochu tvrdším, ale o to opravdovějším a lidstějším, kde největší hodnotu nemají peníze, ale pozornost, trpělivost a láska. Těch pár hodin vždycky uteče jako voda a ani se nám nechce odjíždět. Tak snad zase brzy. Jen škoda, že někteří studenti nebo učitelé s námi v Pyšelích ještě nebyli. Možná by našli novou perspektivu i v pohledu na vlastní život s jeho problémy.

13. února 2020 jste zváni...

Akademie Přírodní školy – přehlídka divadelních představení studentů naší školy.

8. – 14. listopadu Podzimní výjezd

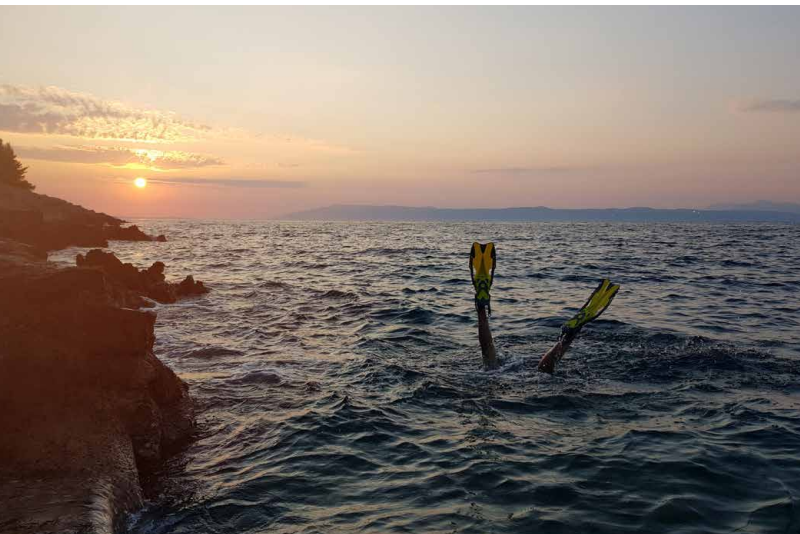
Na Zvonici v Jizerkách jsem se moc těšil. Vypadnout ze zamračené Prahy a blbé nálady, která se ve škole vždy mezi výjezdy nastřádá, bylo fajn. Výjezd připravili Štěpán s Járou a taky silným týmem převážně Míánů a snad se mnou budou všichni souhlasit, že se jim to vážně povedlo. Simulační hra na vesnici roku, vzpomínkový půlden na 17. listopad, dva výlety, setkání s lesáky a brigáda v lese, profi-orienták, ale i společná povídání, stěžování si, kreativita mladších ve volném čase, kterou probudil zákaz mobilů (naštěstí i po naší návštěvě chata stále stojí), to nám dalo „benzín“ do mnoha dalších týdnů. Jenom škoda, že jsme často i na horách podlehlí „blbé náladě“ – cesta z vlaku byla moc dlouhá a navíc do kopce, proto si prý mnozí nemohli vzít rezervní boty a museli trpět v mokřích, když je suroví organizátoři vyhnali na program ven. Někteří byli neuvěřitelně vyčerpaní (nesouviselo to s tím, že mnohdy kecali na pokojích skoro do půlnoci navzdory snaze služeb je ztišit?), pořád jsme museli být venku... Tak jsem si říkal, čím to je, že když je devět věcí dobře a desátá není podle našeho gusta, stejně odjíždíme se špatnou náladou. (Nemůže si za to nakonec každý sám?). Ale Bohu díky, většina se vracela unavená, ale nadšená, a hlavně nás to všechno zase o moc sblížilo. A o to přece šlo. Díky, díky organizátorům, pomocníkům, dispečerům, učitelům i všem, kteří pomohli. Fakt skvělá práce!

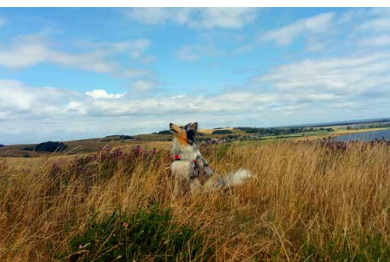
Prosba

Důležité téma, které se ale táhne jako červená nit posledními měsíci, je **volání MY DAY stran našeho zázemí**. Již v letošním roce jsme přenechali jednu z velkých učeben základní školy. Od září bude situace opravdu kritická a je dost možné, že bude potřeba hledat provizorní, nebo dokonce až punkové, řešení. V současné době probíhá několik jednání, tak nám držte palce. A kdybyste chtěli nějak pomoci, směle se ozvěte.

Výsledky fotosoutěže „Nejlepší prázdninová fotka“

Anna Prouzová, 1. místo:
Chorvatsko, fotka z posledního koupání na ostrově Hvar

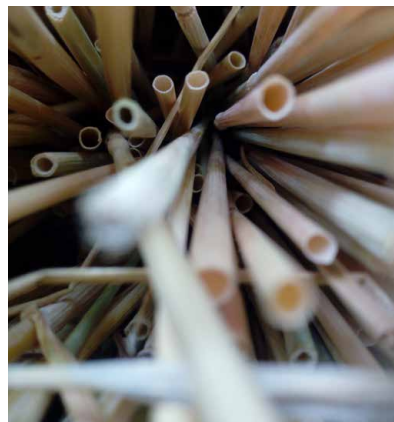
Anna Geröová, 2. – 3. místo:
Moje super dovolená v Dánsku se super kamarádkou

Anežka Havrdová, 4. místo:
Struktura a textura léto 2019

Jakub Fojtík, 2. – 3. místo:
Na pláži poblíž nizozemského Haagu. Zleva Jakub Fojtík a Michal Květák. Tzv. „hra“ patří k běžné rutině při návštěvě nového místa – tímto unikátním způsobem nasáváme jeho atmosféru.

Adam Pochman, 5. místo:
Stébla obilí

Český Banát

Anna Kubcová, foto: archiv autorky

Český Banát – tento pojem asi není moc známý. Navštívila jsem ho během letošních prázdnin. Nebyl to náš hlavní cíl, spíš jeden z bodů. Jeli jsme z Prahy přes Slovensko do Maďarska, kde byl první bod naší cesty. Dále jsme pokračovali do Rumunska. Na kraji této země, skoro už u hranic se Srbskem, se nachází Český Banát...

Jeli jsme dvě hodiny do kopce po kamenité, až nesjízdné, cestě. Úmorné. Do malé vesnice Gerník jsme přijeli se západem slunce a zde nás čekal šok. Hned, jak jsme vystoupili z auta, už na nás volala nějaká babička: „Dobrý den, odkud jedete? Jak se

máte?“ Upozorňuji, že tohle není překlad, ale fakt. Už od prvního okamžiku si připadáme jak u babičky na Moravě, což je docela děsivé, když si uvědomím, že máme za sebou několikadenní cestu.

Ubytovala nás Maruška Boudová. Prostřela nám stůl a rázem jsme měli před sebou výbornou večeři. Maruška byla mírně ukecaná, a tak se s ní dalo povídat donekonečna. Lidé sem přišli za Rakouska-Uherska a už tu zůstali – Maruška je sedmá generace. Mladí odtud ale odcházejí a v současné době je zde jen pět českých vesnic, které ale před sebou zřejmě nemají dlouhou budoucnost. Ale dost historie, jeďte se tam sami podívat. Jednou za čtrnáct dní odjíždí v pátek večer autobus z Prahy. Jede přes Brno, kde má zastávku, až do Gerníku. V neděli jede zase zpátky.

Ve vesnici jsme strávili dvě noci, prošli si okolní přírodu a seznámili se s místními. Když jsme odtud odjížděli, přešla nám přes cestu babička. Měla na sobě pro ni asi normální oblečení, ale nám se zdálo, že má na sobě kroj. Na zádech nesla nůši a nejspíš šla pracovat. Nechtělo se nám odtud, bylo to tu moc příjemné, jako by se tu zastavil čas (a to skoro doslova). ■

Polsko mnoha tváří

František Souček, foto: archiv autora

Každé léto jezdíme během prázdnin s rodinou a kamarády na týden na plachetnice. Letos jsme se rozhodli, že pojedeme do Polska na Mazurská jezera.

O jídle

V Polsku se pořád jedí pirožky – houbové, masové, ruské, tvarohové, se zelím a spousta dalších druhů. Jejich oblíbený zákusek jsou takzvané gofry, obrovské wafle se spoustou zmrzliny, šlehačky, polevy a ovoce. Obecně v Polsku rádi jedí tučná a masná jídla, například v jedné restauraci jsme dostali bramboráky, ze kterých doslova tekla olej, nebo smetanu, ve které stála lžička. Prostě jste ji tam zapíchli a ona nespadla! Když jsme se obsluhy zeptali, kolik je ve smetaně procent tuku, odpověděla, že 70. 70% tuku! Poté, co jsem s přemáháním dojedl (masné totiž úplně nemusím), jsme nasedli na plachetnice, na kterých se nám všem udělalo z masnoty a houpání strašně špatně.

O plachtění

Poláci jsou asi opravdu jachtařský národ, na oblíbených jezerech to vypadá jako na ulicích v Indii, jak nám je popisoval František – zmatek a pokřikování. A také obraty, manévry, „kradení větru“

a spousta dalších triků, které jsme nikdy předtím neviděli, takže jsme se v prvních deseti minutách snažili jen vyhýbat. Potom jsme ale i my přistoupili na pravidla polského jezerního provozu.

O Lodži

Navštívili jsme také kdysi ohromně prosperující a průmyslově vyvinuté město Lodž. Lodž dřív byla největším polským městem vyrábějícím textil. Smutný osud města si člověk hned na první pohled neuvědomí, ale jakmile vyjde z reprezentativní části města, uvidí rozpadlé domy, zchátralé továrny a vše, co z dřív krásného města zbylo.

O vojenství

Poláci jsou velmi hrdí na svou vojenskou minulost, takže všude, kde dřív stála tvrz, kde byly nebo jsou bunkry, které bránily nacistickému vpádu, je pomník, muzeum nebo informační tabule, zkrátka cokoli, co nějakým způsobem uctívá památku padlých a informuje o událostech, které se na daném místě staly. Poláci také doteď používají symbol legendárních „okřídlených husarů“ na vojenských plakátech a budovách (okřídlení husaři byli jedním z hlavních typů jízdy v polsko-litevské unii v 16. – 18. století; byly považovány za elitu polského jezdeckva).

O víře

Ještě jsem o Polsku neřekl jednu důležitou věc, obyvatelé jsou tu v obrovském počtu věřící a pravidelně chodí do kostela. Například ve městě Krakov se dá celý den strávit jenom tím, že se chodí ze mše na mši, a to ne jen jeden určitý den v roce, ale každý den.

Závěrem

Obecně Polsko považuji za zemi, která je ve spoustě věcí odlišná ve srovnání s tou naší, i když spolu sousedí. Určitě se liší ještě v mnohém dalším, o čem jsem nenapsal. Rozhodně Polsko pro návštěvu doporučuji (pokud máte silný žaludek na polská tučná jídla). ■

Večerní procházka

Karolína Večerková, foto: archiv autorky

Jsem sama. Sedím na kraji útesu a nohama šplouchám ve vodě. Vítr si hraje s konečky mých vlasů a vytváří z nich cuchance. Znovu se zhluboka nadechnu a dosytosti si vychutnávám tu slanou svěží vůni moře. Je ticho. Slyšet je jen pravidelné tříštění vln a občasné chechtání všudypřítomných racků. Za mými zády roste vysoký útes, ze kterého jsem před chvílí slezla sem dolů. Před mýma očima se rozprostírá zdánlivě nekonečné moře. Na obzoru je vidět malá plachetnice, zapadající slunce hází na vodu oranžové třpytící se odlesky a sto padesát větrných elektráren na protějším břehu průlivu La Manche vytváří skutečně překrásnou a nezvyklou podívanou.

Vpravo i vlevo, kam jen člověk dokáže dohlédnout, se line pás vysokých útesů z bílé měkké horniny svými vlastnostmi připomínající křidu, kterou učitelé píší na tabuli. Tento dlouhý pás útesů s názvem Seven sisters, člověkem zatím nepoznaný, je jedním z nejkrásnějších míst tady.

Vrátím se myšlenkami zase do přítomnosti. Na svých ramenou cítím jemné teplo z usínajících slunečních paprsků. Seskočím do vody. Vlny mi omílají prsty, kotníky a pak i kolena. Potom zas jen kotníky a prsty. Stále přichází a odchází. Vydam se podél útesu směrem k malinké pláži.

Tvoří ji tmavé dokonale zaoblené kamínky. Některé větší, jiné úplně malé. Sem tam jsou tu pohozené drobné světlé škeble, které tu zapomnělo moře. Sednu si. Pláž je krásně vyhřátá po slunném dnu, je příjemné zahrabat si bosé nohy do kamínků. Sedím vysoko, takže ke mně doputují jen ty největší vlny, a protože dnes výjimečně není příliš větrno, jsou malé. Nejbližší mně známá tvář je teď 1 500 km daleko a všechny zaběhnuté věci jsou tytam. Tady se vše mění s každou nově přichozí vlnou, která vznikla někde daleko v moři.

Slunce je zlenivělé a zapadnout se mu nechce. Trpělivě sedím na pláži a hledím na rudě zbarvené nebe. Slunce je stále níž a níž, až se nakonec poslední paprsek přehoupne za obzor a obloha začne fialovět. Měla bych se asi pomalu vrátit, aby Josie, u které teď bydlím, neměla starost. Naposledy se rozhlédnu, setru si sůl ze rtů a pomalu se vydám zpět do svého anglického domova. ■

Prázdninová obnova stezky ve Smolotelech

Robin Kovář, foto: Tomáš Kovář a archiv školy

Jedno červencové prázdninové pondělní ráno jsme se s Františkem a mými budoucími spolužáky sešli na Smíchovském nádraží. Naším cílem byla středočeská vesnice Smolotely, kde před deseti lety Přírodní škola vybudovala naučnou stezku. Tu jsme se vydali opravit.

Ze Smíchovského nádraží jsme jeli autobusem do Příbrami a pak do Horních Hbit. Odtud jsme šli pěšky do Smolotel (cesta byla samozřejmě prodloužena o typickou Františkovu zkratku). Tam jsme se ubytovali u Františkových přátel, manželů Dvořákových, na zahradě, kde jsme si postavili stany. Hned poté jsme se pustili do práce. Jako první byly na řadě lavičky, ze kterých jsme broušením odstraňovali starou barvu, a provedli první nátěr. Po práci jsme měli možnost vykoupat se v rybníčku na zahradě a pak nás čekala večeře – tradiční opékání špekáčků.

Druhý den nás František rozdělil na tři pracovní skupiny. Dvě skupiny opravovaly turistické značky a třetí natírala konstrukci laviček. Na oběd k nám přijel Vorva s rodiči a Matouš. Právě Vorva s Matoušem stezku před deseti lety vymysleli a vytvořili. Po obědě jsme pokračovali v práci. Navečer jsme jeli do Horních Hbit do mlýna

k Součkovým, kde jsme strávili druhou noc. Hráli jsme ping pong, četli knihu *Republika Škid*, a hlavně jsme měli výbornou večeři – knedlíky s ovocným dipem od paní Součkové, Bety a Julie.

Třetí den nás František vytáhl do aquaparku v Příbrami. Bylo to tam moc super. Po návštěvě aquaparku jsme se vrátili k Dvořákovým a tam se rozdělili na dvě skupiny. Jedna prováděla poslední nátěr laviček a druhá zprůchodňovala stezku sekáním trávy, odstraňováním divokých malin a ostružin. Také bylo potřeba vysekat z naučné stezky různé náletové stromky.

Jeden člen z nátěrové skupiny (můj bratr) se ovšem ztratil a delší dobu byl mimo skupinu. Naštěstí ji po čase našel, a tak ho mám stále doma. Po práci jsme se šli vykoupat do zahradního rybníčku a následovalo opékání trdelníků. Manželé Dvořákoví nám připravili výborné těsto, které jsme namotali na klacky a opékali. K ohni za námi přišel pan starosta ze Smolotel, se kterým jsme si hezky popovídali (a přinesl nám bonboniéry).

Poslední den dopoledne jedna skupina zvyrazňovala opravené značky a druhá pokračovala ve zprůchodňování stezky bojem s akáty. Uřezávali jsme jejich větve a nosili je na kraj lesa. Před obědem jsme zabalili stany, rozloučili se s Dvořákovými a odešli do Horních Hbitů na oběd. Pak už jen následovala cesta domů. ■

Nýánský přechod na druhý stupeň

Marie Pávová, foto: Tomáš Kudláček, Ellen Pražáková

Všichni věděli, že Nýány letos na Úvodním výjezdu čeká skoro nová tradice přechodu na vyšší stupeň Přírodní školy. První takový rituál absolvovala třída Lambda, která minulý školní rok úspěšně odmaturovala. Jednoho dne ke konci výjezdu se Lambdáni po obědě odpojili od zbytku školy a celé odpoledne putovali sami a urazili velmi dlouhou cestu...

Toho roku jsem nastoupila do primy a říkala si, jaké to bude za čtyři roky s naší třídou. Ty čtyři roky uběhly neuvěřitelně rychle a čekalo nás to taky. Měli jsme spoustu odlišných informací, které jsme se postupně dozvídali od učitelů. Ti nám ale řekli, že mohou lhát a šířit mezi nás různé fámy, a tak jsme v tom měli vážně zmatek.

Ve středu, čili v polovině výjezdu, si nás během oběda k sobě zavolal náš třídní učitel Najbert a řekl nám, ať se my Nýáni držíme na další cestě blízko sebe. Po obědě jsme vyrazili a skoro hned se odpojili od ostatních. Nejdřív jsme ale odevdali mobily. K telefonu jsme samozřejmě přidali svoje powerbanky, kabely a sluchátka, abychom je nemuseli zbytečně tahat. Od pana učitele jsme dostali tabulku čokolády pro případ nouze. Jedna tabulka pro více jak dvacet lidí není zas taková záchrana, ale to jsme v té chvíli neřešili.

Zjistili jsme, že budeme daleko od ostatních i spát. Trochu nás to vyděsilo, protože ne všichni si poslušně nesli svůj stan na zádech. Stan některých z nás, jako třeba ten náš, se vesele vezl načerno autem společně se stany nových primánů. Zůstali jsme sami jen s bývalými studenty Ríšou, Milošem a paní učitelkou Jitkou. Vyrazili jsme, na začátku ještě docela plni energie a nadšení. Po chvíli jsme ale začali zakoušet brutálnost stoupání po Hostýnských vrších. Myslím, že po zbytek dne a den následující jsme úplně všichni zapomněli, co je to rovina, a že jde chodit i jinak než jen z kopce a do kopce.

Čokoláda zmizela a po třídním focení a se většina z nás rozhodla, že na místo noclehu půjdeme delší trasou, museli jsme se totiž ještě stavit pro večeři. Začala na nás taky padat únava a mírné zoufalství při přemýšlení nad tím, kde a jak vlastně budeme spát. Náš hlavní průvodce Miloš si vysloužil nepěkné přezdívky za náročnost trasy. „Hele, to je jasný, prostě nás čeká pěťhvězdičkový

hotel s wellnessem!“ to už z nás promlouvalo poměrně velké zoufalství. Každý máme pravděpodobně jinou představu o tom, jak může vypadat luxusní hotel, na sto procent jsme se ale shodli, že spaní bez stanu (až na dvě výjimky) pod skalním převisem na zemi ušmudlané popelem z ohniště moc wellness není.

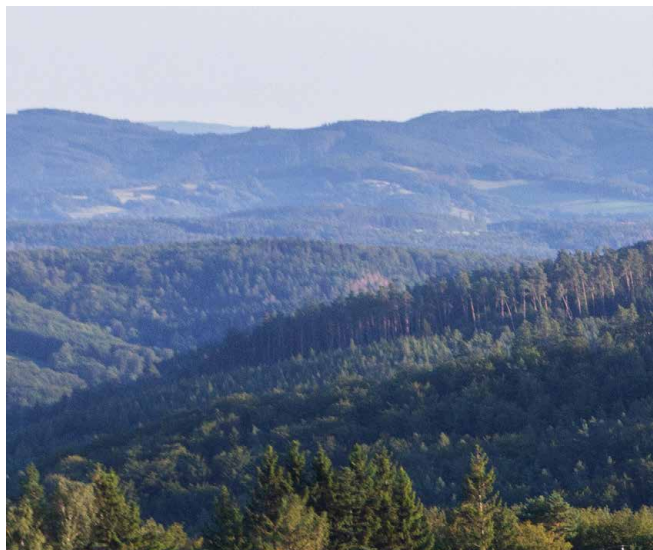
A jak to bylo s tou večeří? Tu jsme museli najít v taškách rozvěšenou v lese poblíž jedné malé vesničky. V nich bylo ukryto několik chlebů, dokonce i toastových, asi deset cibulí, citrón, pepř, dvě másla, zelenina, obrovská Milka a meloun se smajlíkem. Kromě tašek s jídlem jsme nahoru na místo spaní nesli i kýbl, který jsme našli v lese a který jsme prý nakonec vůbec nemuseli tahat, protože nebyl náš. Večeřeli jsme pod skalním převisem, pod kterým někteří z nás také spali. K večeři jsme si servírovali chléb opečený na ohni s máslem, okurkou a cibulí. Někteří gurmáni si přidali citrón a pepř, kam se to jen dalo. Musím uznat, že cibule na ohni byla fakt hnusná a už ji jíst nebudu a asi ani nikdo z nás. Euforii a nadšení z toho, že už tu náročnou cestu máme za sebou, nám to ale nezkazilo.

Potom se stal zážrak, který na výjezdu s Přírodní školou absolutně není možno zažít. Ráno jsme vstávali až kolem desáté hodiny, a naspali tak kolem jedenácti hodin. (Drobná poznámka od Miloše: Když dáte člověku svobodu výběru, počítejte s tím, že si vybere něco jiného, než chcete vy. Přesně to se stalo. Chtěl jsem, aby třída mohla využít možnost, kterou dostala, a tak si mohli Nýjáni zvolit, kdy chtějí vstávat. Zvolili si něco jako půl desátou.) Když jsme jedli meloun, oznámil nám Miloš, který měl na starosti naši trasu, že nás čeká opravdu dlouhá cesta. Zase. V tu chvíli se v našich hlavách začaly rodit geniální nápady, že pojedeme autobusem. Přeci jen jsme ale museli vyrazit pěšky. Snídani jsme měli údajně opět najít někde v lese.

Velikou nevýhodou našeho úžasného pozdního budíčku byl obrovský časový skluz, a to už od samotného začátku. Něco k němu přidala i nepozornost nebo spíše chybička našeho navigátora, kdy jsme sešli kopec dolů a pak se museli trmácet zpátky nahoru. Když jsme se na začátku cesty ptali, jak je to k té naší snídani, nebo spíš k obědu, daleko, byly to tři kilometry. Je záhadou, jak dlouhé mohou být tři kilometry, protože, když jsme se ptali na totéž po hodině a půl ustavičné chůze, byly to stále tři kilometry.

K naší snídani/obědu jsme dorazili ve dvě hodiny odpoledne. Ale stála za to, byly to samé na výjezdy Přírodní školy poněkud luxusní dobroty. Cesta, která nás čekala, byla však ještě dlouhá, a tak jsme museli vyrazit a jít rychleji. Počasí nám naštěstí hodně přálo. Bylo teplo, ale je pravda, že na tahání se s batohy do kopce vlastně až moc velké teplo.

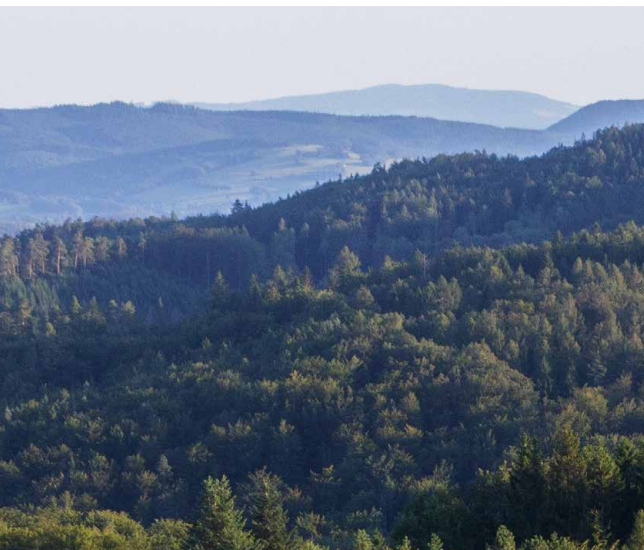
A pak jsme byli už jen kousek od našeho cíle, a to samotného vrchu Hostýn. Zastavili jsme se na jednom kopci, kde jsme dostali papíry. Byla to konečně klidnější, ne tak fyzicky náročná, část cesty. Každý jsme na kus papíru napsali to, čeho bychom se chtěli zbavit, co si do dalšího studia nechceme brát s sebou, a to jsme mohli později na konci cesty symbolicky spálit v ohni. Začalo se stmívat a my jsme před sebou měli poslední kilometry naší cesty. Když už jsme byli opravdu jen kousek od cíle, byla úplná tma a my potichu jako myšky došli pod schody, které vedou k poutnímu místu Svatý Hostýn. Najednou jako by všechna ta šílená únava a vyčerpanost zmizely a my ty schody doslova vyběhli. A to jich není málo.

Čekali tam úplně všichni. A zpívali nám písničku Léta prázdnin od Karla Gotta. Myslím, že jsem nebyla jediná, kdo z toho měl husí kůži. Postupně každého z nás vyvolali a řekli o nás pár hezkých vět. A pak nás čekala zasloužená hostina. O té jsme věděli a taky jsme poslední dva kilometry cesty nemysleli vůbec na nic jiného. Míáni nám připravili spoustu různých jídel a zákusků.

Celý tento rituál nám, jakožto třídě, určitě hodně pomohl dát se víc dohromady. I já jsem se třeba během cesty bavila s lidmi, se kterými bych si normálně asi vůbec nepovídala. A často nás taky spojoval vztek na toho, kdo takhle náročnou trasu naplánoval. Ale zvládli jsme to. ■

Rozhovor o přípravách přechodového rituálu s Adamem Lustigem

Adam Lustig, foto: Ellen Pražáková

Zatímco Nýáni putovali po kopcích, Míáni pro ně připravovali občerstvení i úvodní přivítání. Přinášíme zprávu o tom, jak to všechno probíhalo.

Jak probíhal den?

Ráno jsme uspořádali poradku, kde jsme se na všem domluvili. Každý chtěl vařit nebo péct něco jiného. Podrobně jsme také rozebrali celý den hodinu po hodině. Potom jsme si poslechli písničku, kterou měl zpívat Kryštof, jeli nakoupit do Bystřice a kolem poledne jsme se vrhli do práce. Když jsme slyšeli tu Kryštofovou písničku poprvé, následovalo delší ticho. Dívali jsme se na sebe a nechtěli moc věřit, že se bude zpívat zrovna tahle. Většina z nás ji slyšela poprvé a byl to pro nás trochu šok. Naštěstí se nám podařilo vytvořit k ní jednoduchou choreografii.

Jak jste choreografii cvičili?

S pár klukama jsme se zavřeli do pokoje a prostě jsme se nějak začali pohybovat do hudby. Skládali jsme to do sebe, vymýšleli nové prvky. Potom jsme zavolali část holek, všechny se smály, to jsme brali jako dobré znamení. Na nákupu v Bystřici jsme choreografii naučili už asi polovinu třídy a s druhou polovinou jsme ji docvičili před generálkou. Zásada byla, aby to bylo jednoduché. Neměli jsme moc času na cvičení, a hlavně to nebyla priorita, ten omezený čas jsme museli využít jinak, ať už vařením nebo samotnou přípravou místa. Dostali jsme zadání, že to nesmí Nýány „přebít“. Takhle zpětně mám pocit, že se to povedlo. Byl to hezký úvod, který obřad nijak nenarušil.

Co se dělo v průběhu dne?

Tolik času jsem v kuchyni snad nikdy nestrávil, ale bylo to boží. Byli jsme tam celá třída, každý na něčem pracoval, hrála hudba, takže jsme u toho zpívali a tancovali, bylo to skvělé.

Já osobně jsem nejprve pekl sladké šátečky a potom jsem měl na starosti dekorace a estetiku jídel. Nejvíc se mi líbilo, že snad každý měl chuť pomáhat, každý dělal něco a dělal to rád. Vlastně jsme byli v kuchyni skoro celý den. Potom, co jsme všechno připravili, jsme se celá škola sešla na generální zkoušce, kde jsme celý obřad simulovali a naplánovali, jak bude všechno probíhat. Sice jsem nikdy nebyl v kůži těch, pro které je večer připravován, ale tenhle den mě hrozně bavil a rád vzpomínám, jak jsme byli všichni spolu. ■

Jak jsme spluli Jizeru

Text a foto: Robin Kovář

V sobotu 21. září ráno se na stanici metra Černý Most sešla skupina studentů na další dobrovolné akci naší školy. Z Černého Mostu poté jeli autobusem do Benátek nad Jizerou a odtud šli pěšky až k řece...

U vody jsme čekali na loď, které nám měl přivést Františkův kamarád. Za chvíli přijel a my jsme z auta sundali loď i s barely. Rozdělili jsme se do dvojic a každá dvojice si vynesla svou loď do vody a mohli jsme vyplout.

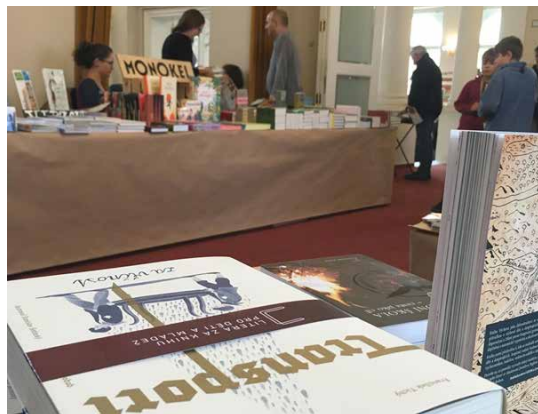
Během cesty jsme měli jen pár přestávek. Při první z nich jsme dostali výbornou bramboračku, kterou nám přivezla Bety se svou mámou. Na řece se odehrála spousta soubojů, kdy do sebe vzájemně narážely lodě s úmyslem navést jiné do vrbiček, na kamení nebo je prostě zpomalit či překlomit. V jedné části řeky, když jsme jeli po peřejích, jsme se skoro všichni pořádně vybourali, a jedna loď se dokonce překloupila a zajela pod hladinu společně s Tomášem a Prokopem. Jejím výlovem jsme ztratili asi patnáct minut. Při nehodě se bohužel utopil Prokopův malý repraček a jeho mobil dostal pořádnou lázeň. Po téhle nešťastné události jsme do sebe už moc nenaráželi, ale někdy jsme PROSTĚ MUSELI :). Když se naše plavba chýlila ke konci, domluvili se ještě Prokop s Frantou, že překloupí Štěpána Jíchu. A jak řekli, tak udělali.

Na břehu jsme už jen umývali loď a následně je nakládali. A pak jsme šli k vlaku, odjeli na Masarykovo nádraží a rozešli se. Akce se mi moc líbila. Boje byly velmi zábavné. A hlavně jsem se tam naučil pádlovat. Ahoj! ■

Přírodní škola Táboří mezi knihami

Julie Kadlecová, foto: Andrea Suchánková

Ve čtvrtek 3. října po odpoledce se dvanáct přírodoškoláků včetně mě vydalo do Tábora. Spolu s Františkem jsme jeli, jako každý rok, pomáhat na Tabook – festival malých nakladatelů organizovaný nakladatelstvem Baobab. Podíleli jsme se na přípravě a průběhu veletrhu v tábořské Střelnici, který se konal v pátek a v sobotu.

Tabook je mezinárodní setkání malých nakladatelů. Cílem festivalu je prezentovat současnou knižní scénu, představovat zajímavé osobnosti, ale také si udržet formát „malého“ knižního světa. Pro laické návštěvníky je nejdůležitější a nejpřitažlivější částí knižní veletrh, kde však můžete najít i kalendáře, předměty ruční výroby (s určitou uměleckou hodnotou), magnetky nebo pohlednice – to vše za přítomnosti nakladatele, který vám díla přiblíží. Fenomémem Tabooku jsou také autorské ilustrace a vůbec obrazové knihy. Spolupracuje také s nadací Miroslava Šaška, v rámci které uděluje tři ilustrátorská stipendia ročně. Organizuje také program pro základní a střední školy. Na Tabooku máte během dne vždycky co dělat. Když zrovna není co na práci, máte před sebou nekonečný oceán literatury všech barev, velikostí, žánrů a jazyků, který jen čeká na to, až se do něj ponoříte.

Po příjezdu jsme se všichni ubytovali v klášteře Klokoty a druhý den ráno jsme rychle začali s přípravou festivalu. Jelikož již byla velká část prostor přichystána z předchozích dnů jinými brigádníky a organizátory, obstarávali jsme nošení knih nebo připravovali hru pro děti na motivy nové J. C. Mourlevatovy knihy Jefferson, odehrávající se na různých místech po městě. Vzhledem k tomu, že jsme dobrovolníky a nikoliv brigádníky, dostává-

me tradičně od festivalu zdarma jeden stánek, kde prodáváme Františkovy knihy nebo knihy vydané s přispěním Přírodní školy, například Hned vedle bílá barva mráček od Hanuše Hachenburga nebo Františkovu knihu Výchova jako dobrodružství.

Tabook se kromě výrazné vůně nových knih a změti sofistikovaných cizojazyčných konverzací vyznačuje i uměleckým chaosem, který eskaloval především v pátek od desíti hodin dopoledne, kdy se Střelnice otevřela veřejnosti. Starší studenti, včetně mne, prodávali lístky v pokladně u vchodu nebo připravovali hru Jefferson a mladší žáci pomáhali, kde bylo zrovna potřeba. Brzy byla budova přeplněná proudícími lidmi. Někteří se šli podívat na knihy, jiní na přednášky, které se konaly v jedné z místností vedle velkého sálu, a někdo zase na dětskou dílnu Papelete – na Tabooku se odehrává vždy několik věcí zároveň, takže si návštěvníci mohou vybrat přesně to, co je zajímavá a baví.

Během pobytu v Táboře jsme samo sebou nemohli vynechat „sněz, co můžeš“ v indické restauraci na náměstí, což nám přišlo vhod zejména po tom, co nám záhadně zmizelo jídlo ze zázemí pro brigádníky. Druhý den jsme naštěstí dostali stravenky.

V pátek v sedm večer po uzavření Střelnice pro veřejnost jsme byli vyčerpaní, a to jsme netušili, co nás čeká v sobotu. Během dopoledne se fronta lidí kupujících vstupné táhla několik desítek metrů před budovu, takže jsme zřídili druhou a nakonec i třetí pokladnu. Vzhledem k nejasnému uspořádání vstupu ze zahrady se lidé hrnuli doslova ze všech stran, někteří s kočárky, jiní se psy, další se snažili domluvit na koupi vstupenek pro zbytek rodiny, která přijde později. Do toho bylo třeba neustále opravovat hru probíhající ve městě, například když někdo při plnění úkolu „poznej předmět po hmatu“ ukradl z papírové krabice velký železný klíč od Amálciny babičky. Nakonec se hra Jefferson kvůli počasí stejně musela přesunout pod střechem.

Sobotní večer a nedělní dopoledne se nesly v duchu manuální práce, a to především nošení židlí zpět na jejich místa (sál Střelnice normálně slouží k pořádání plesů, koncertů apod.) a neprodaných knižních výtisků do aut nakladatelů. Po několika náročných a propocených hodinách jsme se naobědvali, František utopil v návalu emocí jednu „nebezpečnou technologii“ v kašně a pak jsme běželi na nádraží, kde jsme následně čtyřicet minut v poklidu vyčkávali na vlak směr Praha. Nakonec jsme živi, zdraví a s hromadou nových knížek dorazili domů.

Malá anketa: Proč jezdíte na Tabook?

„Je to zajímavá akce plná hodně hezkých knížek,“ říká sextánka Alena. „Na Tabooku je nejlepší ta atmosféra a také doprovodný program.“

„Na Tabook jezdím už od primy,“ svěruje se Amálka rovněž ze sexty, „protože mám ráda knížky, ale ne vždy si na ně udělám čas. A tam jsou navíc všechny knihy zlevněné.“

„Tábor je krásné město,“ doplňuje další student sexty, „a atmosféra na festivalu je skvělá. Nevadí mi ani vysoká návštěvnost občas překračující kapacitu prostoru. Chápu, proč tam všichni chodí.“

Festivalu malých nakladatelů se můžete zúčastnit v roli dobrovolníka, ale i návštěvníka. Tak nebo tak se na vás příští rok těšíme! ■

S Přírodní školou se dá dostat i dál než na Hostýnské vrchy... Třeba do CERNu!

text a foto: Tomáš Kudláček

Jednou za čas mají studenti možnost podívat se mimo běžné výjezdy se školou do zahraničí. Letos v polovině října tomu tak bylo a přibližně 40 studentů napříč třídami se vydalo na exkurzi do CERNu ve Švýcarsku. Dostali jsme se na místa a vědecká pracoviště, kam se moc lidí jen tak nepodívá. Celý zájezd však nebyl jen o vědě a jaderném výzkumu. Poznali jsme například krásy nedaleké Ženevy nebo práci OSN v oblasti životního prostředí.

Ve středu 16. října jsme kolem deváté večer vyjeli autobusem z Nových Butovic. V Rozvadově jsme zdárně překročili hranice a přejeli do Německa. První dvě hodiny nám cestu zpestřil film „Den poté“ z roku 2004. Cesty vlakem nebo autobusem na různé jiné výjezdy většinou doprovází všelijaké komplikace. Ani tato cesta nebyla výjimkou – krátce před městem Weil am Rein se kolem páté ráno našemu autobusu rozbilo chlazení. Naši učitelé spolu s řidičem provizorně opravili a zaizolovali prasklou trubku a doplnili do ní vodu. Trubka však příliš netěsnila, proto řidič s autobusem zajel do servisu právě ve městě Weil am Rein. Zde jsme čekali na doručení náhradního dílu. Chlazení bylo

opraveno a my mohli pokračovat v cestě. Kolem jedenácté hodiny jsme s přibližně tříhodinovým zpožděním překročili hranice Švýcarska.

Naši první zastávkou ve Švýcarsku byl International Environment House. Zde nám několik pracovníků z UNEPu, což je program OSN pro životní prostředí, povídalo o náplni své práce a o dalších důležitých institucích v Ženevě. Poté jsme se šli ubytovat do hotelu. Už nás čekala jen procházka k nedalekému CERNu, kam se vydáme zítra, a večere po vlastní ose.

V pátek ráno byl budíček v osm. Budit jsme se měli sami, takže téměř všichni vstávali nejdřív v 7:50. Po snídani jsme opět nasedli do autobusu a vyrazili do astronomického ústavu a observatoře v Sauverny. Na úvod jsme zde měli přednášku od paní Sylvii Ekström, která se v ústavu zabývá počítačovými simulacemi. Ta nám stručně řekla něco o historii observatoře a ústavu a představila nám jejich práci a zařízení, která používají. Poté jsme si prohlédli samotný ústav a observatoř. Viděli jsme původní přístroje i místnost, ve které se vyvíjí a montují přístroje nové. Na závěr jsme se si prošli expozici v suterénu budovy, kde měla největší úspěch virtuální realita (hlavně u učitelů, kteří z toho měli druhé Vánoce). Měli jsme možnost se podívat na různé úkazy a tělesa ve vesmíru, což je ve virtuální realitě něco úplně jiného než při projekci v planetáriu.

Další zastávkou bylo to hlavní, kvůli čemu jsme do Švýcarska jeli – CERN (Evropská organizace pro jaderný výzkum). Po obědě jsme se přesunuli do budovy 40, kde nám bylo na přednášce představeno, jak funguje Velký hadronový urychlovač (LHC – Large Hadron Collider). Tento urychlovač slouží primárně k potvrzení existence částic, která byla předpovězena již v minulém století.

S jeho pomocí toho lze ale zjistit mnohem více. Vědci a pracovníci CERNu si od něj slibují například další odpovědi na otázky o vzniku vesmíru nebo nový pohled na vnímání temné energie a hmoty v něm. Urychlovač by ale mohl najít i uplatnění bližší laikům, např. ve zdravotnictví.

Autobusem jsme se pak přesunuli do budovy, kde se testují supravodivé magnety pro urychlovač. Tady jsme mohli na vlastní oči vidět dutinu, která urychluje částice v LHC, a kopii tunelu, ve kterém je zařízení umístěno v potrubí. Poté jsme se byli podívat v místě dálkového řízení urychlovače a v budově, odkud se řídí experiment AMS (sledování záření a částic ve vesmíru), který probíhá ve spolupráci s NASA (reportáž z AMS najdete dále).

Večer jsme přešli do Ženevy, kde jsme si před jedním z luxusních hotelů v Ženevě a zároveň kousek od jedné z budov OSN rozbilí svačinu. Najezení jsme se šli projít okolo Ženevského jezera, v němž se nakonec několik jedinců vykoupano.

Sobota – poslední celý den ve Švýcarsku. Dopoledne jsme v silném dešti opět došli do CERNu. Nejprve jsme si prohlédli expozici Microcosm, která představuje klíčové zařízení a experimenty v CERNu. Navštívili jsme i další expozici, která je v budově Globe of Science and Innovation. Expozice se jmenuje Universe of Particles. Expozice se zaměřuje na otázky současné fyziky a objevy zjištěné v CERNu a na Velkém hadronovém urychlovači.

Po návštěvě těchto dvou expozic bylo možné utratit své jmění v obchodu se suvenýry. Někdo si koupil odznáček s logem CERNu, další zase hrnek nebo mikinu s jakousi rovnicí, které pravděpodobně nikdo nerozuměl. Následoval oběd na parkovišti a pak cesta autobusem do Ženevy. Opět v dešti jsme došli do přírodovědného muzea, které jsme během 15 minut před zavíračkou proběhli

sotva z poloviny. Na závěr našeho krátkého výjezdu do zahraničí jsme měli dvouhodinový rozchod po Ženevě. Prohlídka historického centra zabrala většinu ne více než 20 minut, a tak poté obcházeli různé obchody a koukali na vystavené zboží ve výloze, jelikož téměř vše v Ženevě zavírá kolem šesté. Kolem osmé jsme nasedli do autobusu a vyrazili zpět do Prahy. Cesta tentokrát proběhla bez komplikací, domů jsme dorazili v pořádku. ■

AMS – Detektor na vesmírné stanici reportáž z řídicího centra

text a foto: Matyáš Bureš

Autobus zastavil před velkou budovou – řídicím centrem AMS. Alpha Magnetic Spectrometer je detektor umístěný na Mezinárodní vesmírné stanici (ISS). Snaží se zachytit a získat nové poznatky o temné hmotě a antihmotě. Ačkoliv má rozměry jen něco okolo dvou metrů, váží téměř sedm tun. Proč nám ale jeden dvoumetrový detektor může přinést víc než nespočet obrovských detektorů tady na Zemi? Odpověď je ve hvězdách. Téměř doslova – jde totiž o atmosféru. Tato vrstva tvořená převážně plynnou složkou nás například chrání před UV zářením. A přesně z toho důvodu, proč nemůže projít UV spektrum, nemůže projít ani mnoho částic, o jejichž pozorování ze zemského povrchu se nám mohlo nechat jen zdát. Tedy až do roku 2011, kdy byl detektor AMS vynesena na vesmírnou stanici raketoplánem Endeavour.

V hlavní hale jsme se zastavili u modelu detektoru. Vedle něj na obrazovce probíhal přímý přenos z ISS, takže i my, návštěvníci, jsme mohli vidět, co se s přístrojem právě děje. Téměř všechno v celém komplexu CERNu ovládali zaměstnanci čipovými kartami. Dokonce i každé dveře, kromě těch v návštěvnickém centru, se otvíraly přiložením karty. Samozřejmě s příslušným oprávněním. Naproti vchodu se takové dveře nacházely. Připomínaly ale spíš vstup do tramvaje, což v našich očích trochu zviklalo dojem důležitosti této instituce, který byl ale namístě.

Přes sklo jsme mohli pozorovat, co se odehrává v samotné řídicí místnosti. Kdykoliv někdo vstoupil do místnosti, nad vchodem se rozsvítilo červené světlo upozorňující, že dveře jsou teď otevřené a může jimi kdokoli projít. Varovné světlo nás ale vyrušilo jen málokdy. Většina zaměstnanců – vědců – se věnovala monitorům, kterých měl

každý na svém místě několik. Stoly byly rozmístěné podél stěn. Naproti vchodu se vysoko na zdi vyjímala obrovská obrazovka s mapou světa. Tu křížovalo několik desítek barevných čar. Na té nejvýraznější z nich dokonce obíhala malá ikona ISS. Sledovali jsme mapu všech družic a satelitů. Pohledem jsme přelétli místnost, kde se kromě mnoha monitorů a šálků s kávou nachází také několik konferenčních stolů, a naše pohledy upoutala další velká obrazovka.

Stůl pod ní se lišil několika zásadními věcmi – poskytoval víc prostoru pro monitory a rozházené papíry, ale především u něj seděl takzvaný „head manager“. Tato pozice, ve které se vědci střídají, má velmi důležitou roli. Head manager totiž komunikuje přímo se Space centrem v Houstonu. A my jsme měli zrovna to štěstí, že se na velké obrazovce na zdi zrovna procházel kosmonaut. Modul musí procházet pravidelnými prohlídkami a případnými opravami, a tak se jednou za čas musí posádka ISS vydat ven do kosmu, aby požadavkům detektoru vyhověla. Většina vědců se shromáždila pod obrazovkou a s upřeným pohledem se snažili přehlcnému head managerovi vnutit svůj nápad.

Zařízení má požadovanou životnost od deseti do osmnácti let. K dnešnímu dni slouží osm let a pět měsíců. Za tu dobu mohla družice pozorovat velmi výjimečné a vzácné částice. Nejen například pozitrony, tedy anti-elektrony, ale také například celé anti-lithium, částici tvořenou z anti-protonů a pozitronů. Tyto částice pozorujeme z několika důvodů. Jedním z nich je, že na začátku vesmíru, jak ho známe, vzniklo pravděpodobně při Velkém třesku stejné množství hmoty a anti-hmoty, například stejný počet protonů a antiprotonů. Když se ale podíváme všude kolem sebe, zjistíme, že všechny větší objekty ve vesmíru, které pozorujeme, se skládají z hmoty. Kam se tedy podělo to obrovské množství antihmoty? Blíže k pochopení

tohoto a mnoha dalších tajemství se můžeme dostat právě prostřednictvím detektoru AMS. Měření jsou umožněna několika reakčními vrstvami, které jsou umístěny pod sebou, v patrech. Díky tomuto umístění můžeme pozorovat nejen přítomnost částic, ale také směr, ze kterého přišly, i to, jak reagují či nereagují se svým okolím.

A na závěr mi dovoluť jednu zajímavost – rychlost, kterou komunikují různé části satelitu, je vysoká – asi 7 GB za sekundu. Rychlost přenášení výsledků z vesmírné stanice až k počítačům do kontrolního střediska v CERNu je 2 MB za sekundu. Stále jsme se ale nedostali k tomu nejlepšímu – i přenos dat z vesmíru na Zem je více než dvakrát rychlejší než připojení, které poskytuje naše školní wi-fi. ■

Strom pro Simona

Adam Lustig, foto: Ellen Pražáková

Na výjezdu Paseka, minulého školního roku, jsme měli v týpi třídnickou hodinu. Už ani nevím, kdo s tím nápadem přišel, důležitější je, že jsme se na něm jednohlasně shodli – zasadíme strom pro Simona, našeho spolužáka, který letos podlehl vážné nemoci. Minulo několik měsíců a nápad se stal ve středu 23. října realitou.

Náš první strom

Rozdělení do skupin, rychlá porada a vyrazili jsme do práce. Rozdělení bylo vskutku genderové. Mezitím, co jsme my, kluci, kopali, holky připravovaly v kuchyni občerstvení a dekorace na odpoledne. Mým úkolem bylo ještě s pěti spolužáky začít kopat jámu, do které potom strom zasadíme. S Rózou, koordinátorkou, která měla na starosti domluvu s Magistrátem hl. města Prahy, jsme vyrazili do Letenských sadů. Jen ona to ráno věděla, kde je přesné místo, které nám Magistrát vyhradil. Nikdo z nás

Na akci dorazila Simonova maminka Martina, která měla hezký projev.

vlastně strom nikdy předtím nesázel, byla to pro nás všechny nová zkušenost – a zase jsme se něco nového naučili. Myslím, že umět zasadit strom, to je dovednost, která k naší škole patří.

Práce nebyly ze začátku snadné, museli jsme vykopat drny v kruhu o průměru přibližně třech metrů. Než jsme se nadáli, z dálky už na nás mávala druhá skupina našich spolužáků, která se od ostatních návštěvníků parku lišila na první pohled. Táhla totiž na kolečkách asi čtyři a půl metru vysoký dub. Na nic nečekali a vrhli se do práce. Vládla dobrá nálada. Skupina se okamžitě přirozeně rozdělila do čtyř sociálních vrstev, od „permoníků“, kteří vybírali z půdy kameny, přes „kopáče“ mající na starosti kopání, „učence“, který celou stavbu řídil a vyměřoval, až po takzvané „bestie“, které zběsile mlátily do země krumpáči. Asi po čtyřech hodinách práce jsme vykopali díru v požadovaných rozměrech, odhodili krumpáče a lopaty a naladili se na nadcházející akci.

Začal obrůstat vzpomínkami

Postupně začali přicházet studenti, současně i bývalí, od primánů po Lambdány, jejich rodiče i učitelé. Mezi příchozími jsme uvítali i Simonovu maminku a bratra. František otevřel setkání písničkou. Následovala zahajovací řeč Kryštofa, který přiblížil všem shromážděným průběh akce. Panovala přirozeně pochmurná, tichá nálada, ve které každý mohl na Simona myslet. Za zvuku písni, které se linuly pod zamračeným nebem, dostal každý příchozí papírky. Na jeden mohl napsat osobní vzkaz Simonovi, který byl pečlivě navěky zakopán v plechové krabici pod stromem, a na druhý pozdrav, vzpomínku nebo cokoliv chtěl. Tyto papírky byly později zavěšeny na zasazený strom.

Promluvila také Simonova maminka Martina, která nám Simona dovezla v urně s sebou. Měla hezký projev a já bych se s vámi rád podělil o jednu její myšlenku: „Simon je tady s námi, vznáší se nad našimi hlavami. Je jako takový průhledný balónek s neviditelným provázkem a tím, že na něj myslíme, stahujeme si ho blíže k sobě tak, aby nám nikdy neuletěl.“

I když je podzim, náš strom začal obrůstat. Nikoli však listy, ale našimi vzpomínkami.

Během zpívání písni jsme začali strom sázet. Každý, kdo chtěl, si mohl vzít lopatu a přihodit svou trošku hlíny na odhalené kořeny. Jakmile strom stál, začaly jeho holé větve obrůstat vzpomínkovými papírky, které na něj věšely holky. Každý, kdo chtěl, mohl zdvihnout hlavu a ve větru, který s papírky trásl a otáčel je, si je mohl přečíst. Proběhlo ještě několik projevů, zazpívala se poslední písnička a Kryštofovým závěrečným slovem se akce oficiálně ukončila. Někteří se začali rozcházet, jiní se ještě u stromu zastavili a krátce na Simona zavzpomínali.

Z celého dne mám dobrý pocit a myslím, že se nám to rozhodně povedlo tak, jak jsme chtěli. Měl jsem po celou dobu takový příjemně smutný pocit, kdy jsem na Simona vzpomínal, a zároveň si ho tak připomínal. Snad nám ho bude náš strom připomínat co nejdéle. ■

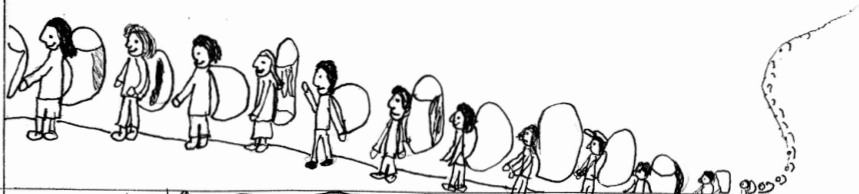

Simon tam byl s námi.

Společenský žebříček PŠ Anežka Havrdová aneb TĚŽKÝ ŽIVOT PRIMAŇA Anička Prouzová

Omikron
Prima

Ξ Ksi
tercie

V Ný
kvinta

μ Mi
sexta

Kapitáni

Učitelé

Franta

Možná si vzpomínáte na aktualitu z 11. října. Byla trochu jiná než ty pravidelně prezentované na pátečním společňáku. Byla přednášena velice ostrým tempem (slam poetry styl), ze kterého prostě nebylo možné pochytit všechny informace. Proto aktualitu otiskujeme znovu. Užijte si nejen její obsah, ale i její styl...

Ofenzíva

Františka Ekrťová

Z jedné země na S jen nenápadná zpráva.
Už se tam zase mlátěj – skoro tradicí se to stává.

Tentokrát Turecko chce trochu ostrouhat Sýrii
nebo spíš Kurdy, kteří tam na severu žijí.
Tvrdí, že pro syrský uprchlíky vytvoří safe zonu
bez armády Kurdů a s krásnou přírodou k tomu.

„Ty Kurdové jsou beztak teroristi.“
A i když tam tu oblast proti IS vlastně jistí,
tak si na ně Recep T. Erdogan (turecký prezident) zased.
A bomby padaj na města a celej svět dívá se.

A proč vyrazil Recep T. E. zrovna teď?
Na tohle má svět dost jasnou odpověď.

Trocha historie:

Kurdové pomáhali USA v boji proti IS
a Donald Trump asi učinil nějaký velkej nález,
pozor → protože nechal svoje jednotky odtamtud stáhnout
a Turci se teď s bombardéry
můžou, celkem bez obtíží, takhle nad Sýrii nahnout.

Ale Kurdové, kterejm se to kurňa nelíbí,
vyvolávaj ve světě dost velký pochyby,
když celkem otevřeně tvrdí,
že ta spousta z IS zajatejch lidí se asi bude horko těžko střežit
— protože potřebujou lidi, co je hlídaj v poli
— aby Kurdové mohli tuhle ofenzívu přežít.

Některý civilisty už to teďka bolí.
Osm jich je pod drnem —
jak tvrdí CNN.

Většina světa je celkem proti tomu.
A co Donald Trump? Ten nevidí bod zlomu.
Tvrdí, že jeho jednotky se jen plynule přesouvají
po tom, co tam svůj úkol splnily,
a do územních sporů strkat nos nemají.

„...oni nám taky nepomohli při vylodění v Normandii...“

Důležitost spánku

text a kresba: Adam Lustig

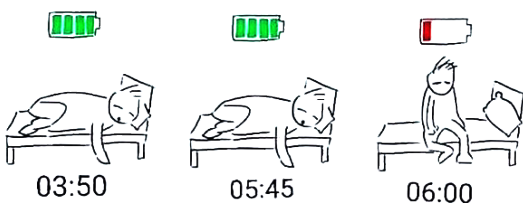
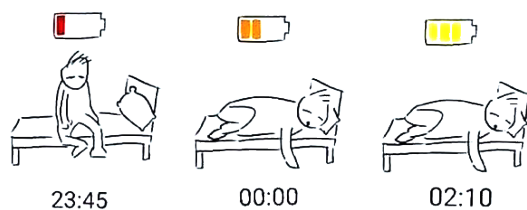
Pro některé jedince je spánek samozřejmostí, pro mnohé neřešitelný problém. Pro všechny má ale spánek jednu věc společnou, je totiž nesmírně důležitý. Spánek je základem našeho života, ať děláme cokoli, bez něj nemůžeme podávat žádné kvalitní výkony.

Den není nafukovací

Jeden den má jen čtyřicet hodin a spánek do něj patří. Mnozí si často neuvědomují jeho důležitost, jsou aktivní do pozdních nočních hodin a zkracují tak dobu pro spánek určenou. Každý to má samozřejmě jinak, někdo potřebuje spát víc, jinému stačí zase méně, nicméně určité minimum by měl dodržovat každý. Mezinárodní spánková federace, ano, opravdu taková instituce existuje, udává, že dospívající ve věku 14–17 let by měli denně spát 8 až 10 hodin. Jak ukazuje průzkum, který jsem provedl v naší škole (viz dále), v nejstarší třídě Mí spí správně, tedy tak, jak by to bylo vhodné, tři lidé, v Ný dokonce jen dva.

Nejdůležitější jsou hodiny před půlnocí

Čím dříve jdete spát, tím lépe. Spánek vás totiž nejvíce „nabije“ v hodinách před půlnocí. Úplně nejlepší je chodit spát mezi devátou a desátou a brzy také vstávat (třeba už o půl šesté). Dosáhnete naprosto ideálního stavu, kdy budete mít den hodně dlouhý a zároveň budete odpočinutí. Chce to ale pevnou vůli a trpělivost. Komu by se chtělo chodit spát v devět? Ze začátku je poměrně

náročné se donutit, ale postupem času se z toho stane standard a tělo už si samo řekne, že je čas jít do postele. A hlavně, zamyslete se nad tím, kolik efektivní práce uděláte po desáté nebo jedenácté hodině? Mnohem lepší je jít spát včas a vše udělat ráno nebo během dne.

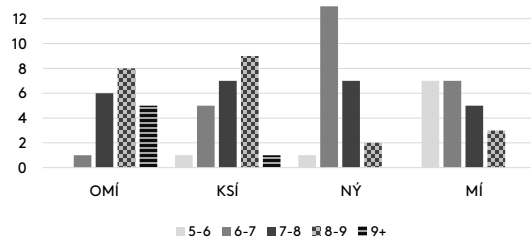
Bez spánku není aktivity

To je důležitá věta, která vystihuje celé naše téma. Cokoli, co děláte, vás stojí nějakou energii. Když například sportujete, musíte spát ještě víc. Pokud tohle základní pravidlo neakceptujete, několikrát týdně ponocujete a přes den se ještě vyčerpáte něčím namáhavým, může se vám lehce stát, že z toho i onemocníte. Tělo vám tak ukazuje, že je unavené a musí si odpočinout. Je celkem riskantní jít něco dělat, pokud jste unavení. Vyčerpání snižuje vaši pozornost a reflexy a může se stát, že si ublížíte.

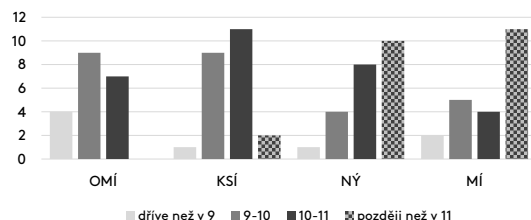
Školní průzkum

Ve svém průzkumu jsem se zaměřil právě na problematiku spánku a sesbíral data ze všech tříd. Jak dopadla celá škola? Až na Omikron a částečně i Ksí příšerně. Dvě nejstarší třídy chodí spát pozdě a to, co nespí v noci, nespí podle učitelů v hodinách. Právě podle jejich odpovědí je nejvíce studentů usínajících při vyučování právě v Mí a Ný. Potvrdil se tak můj odhad, že čím starších spolužáků se budu ptát, tím horší jejich spánková bilance bude. Ostatně na grafy, které obsahují odpovědi studentů všech tříd, se můžete podívat níže. ■

Kolik hodin průměrně naspíte?

V kolik hodin chodíte spát?

Kam se poděl Adam? aneb ohlédnutí za ročním studiem v Jablonci

Julie Kadlecová, foto: archiv Adama Lustiga

Chybí vám svačinky z věhlasného bistra Toastery and Snackery nebo Adamovy sešítky? Že vám chybí už poměrně dlouho? Není divu, když tu Adam Lustig celý minulý rok nebyl. Loni totiž studoval na sportovním gymnáziu v Jablonci nad Nisou. Jak zpětně reflektuje své studium a také život v Jablonci? A na jaké jeho počiny se můžeme v horizontu tohoto školního roku těšit?

Adame, v září jsme tě přivítali zpátky po roce, který jsi strávil na sportovním Gymnáziu dr. Antona Randy v Jablonci nad Nisou. Co tě vedlo k rozhodnutí opustit Přírodní školu?

V tu chvíli mě hodně bavil biatlon, což mě baví i teď, ale tehdy jsem se chtěl posouvat dál. Možnosti tady v Praze nejsou úplně ideální. Z Prahy se biatlon vrcholově prostě dělat nedá. A tak jsem si řekl, že to na rok zkusím – jako novou zkušenost životní i sportovní.

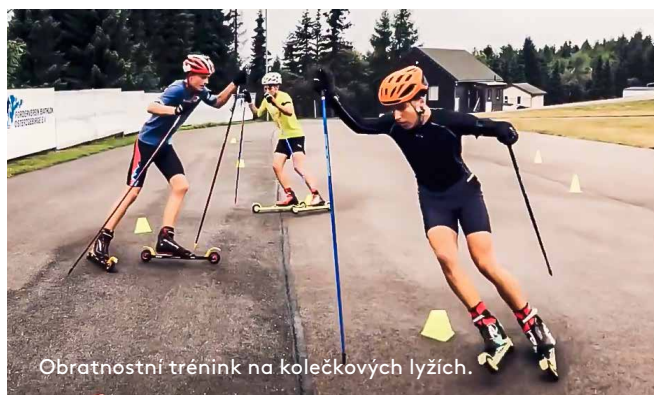
Jaké rozdíly mezi Přírodní školou a sportovním gymnáziem jsi pocítoval nejvíce?

Ten rozdíl je teď zpětně markantní. Největší je v přístupu učitelů a náladě celé školy. V Jablonci nás bylo celkem asi 400, včetně osmiletého gymnázia a několika dalších druhů a typů škol, a náš třídní si na konci roku ještě ani nepamatoval naše jména. Vůbec nikoho nezajímalo, jak nám je, jestli jsme v pohodě. A to jsme většina tříd ani nebyli místní a skoro nic jsme

v Jablonci neznali. Všem šlo jenom o učení a jejich předmět byl ten nejdůležitější. Někteří učitelé k nám přistupovali jako k „blbějším“, protože jsme byli sportovní třída. Jen si chtěli odbýt práci a odejít. Tady se s učiteli dá komunikovat, můžete se bavit i lidsky, nejen o jejich předmětech, a všichni jsou to fajn lidi.

Pocítoval jsi rozdíl mezi Prahou a Jabloncem jako takovým, když jsi bydlel v Jablonci na internátě?

Určitě. Jablonec je malé město, má asi 40 tisíc lidí. Když jdete po ulici, vždycky narazíte na někoho, koho znáte, pozdravíte se, chvíli si povídáte, a to se mi hrozně líbí, je to příjemné. Velký rozdíl je i v tom, že když chcete, dá se Jablonec za půl hodiny přejít a všechno je tam blízko. Říká se tam, že Pražáci hodně spěchají, a je to pravda, protože tady v Praze je všechno daleko a lidé chtějí všechno stihnout. Když jsem po dvou měsících přijel do Prahy, bál jsem se lidí v metru. Po páté hodině večerní není v Jablonci na ulici nikdo.

Obratnostní trénink na kolečkových lyžích.

Co tě přimělo vrátit se zpátky?

Přírodní škola. Chyběli mi lidi, chyběl mi ten systém, chybělo mi všechno, co tady děláme, i když jsem si předtím myslel, že je to někdy nudné a někdy nás leccos nebavilo. Takhle zpětně je to prostě hrozně hezké, co se tady děje. V tu chvíli jsem to tak neviděl, ukázalo se to opravdu až zpětně. A hlavně mi hodně chyběli spolužáci ze třídy, protože v Jablonci ta parta vůbec nebyla taková.

Co sis odnesl z této roční zkušenosti?

Co jsem si odnesl? Asi schopnost se o sebe postarat, protože jsem tam neměl přes týden rodiče, neměl jsem tam nikoho, kdo by mě hlídal, když jsem nebyl ve škole. Musel jsem se

pohybovat po městě sám, zařídit si všechny věci sám – prostě se o sebe postarat. Zároveň jsem si odnesl trochu nechuť k městu. Když tady jedu do školy, čekám na tramvaj a kolem mě se hrnou auta a smrad, tak to mi vadí hodně. Tam jsem chodil vždycky ráno až do školy pěšky a potkal maximálně pár aut.

Jak se věnuješ biatlonu dnes?

Vyřešili jsme to tak, že jsem v Jablonci přestoupil do jiného oddílu, který mě chtěl, a jezdím tam v úterý po škole. V pátek nechodím na tělocvik (poslední hodina – pozn. red.), abych stíhal autobus do Jablonce na trénink, který mám v pátek odpoledne a v sobotu. Takže tím jsme udělali nějaký kompromis mezi tím, abych byl šťastný ve škole a mohl se dále věnovat biatlonu. Naše škola mi v tom vyhověla a jsem jí hrozně vděčný, že mi to umožnila.

První tréninky na lyžích proběhly v Německém Oberhofu v uzavřené hale.

Tahle roční pauza tě ale rozhodně nezastavila v různorodých školních aktivitách. Kromě toho, že jsi členem redakce Vesmírného kurýra, jsou tvými projekty například Úřad pro ochranu dřevěných ploch, organizace manufakturní výroby třídní výzdoby nebo chystané znovuvvedení svačínového bistra Toastery and Snackery (T&S) na trh. Jaká je tvoje motivace k tak aktivnímu přístupu ve školní komunitě?

Z letního soustředění v Německu.

Je to asi tak, že za ten rok, co jsem byl v Jablonci, se ta nevyřádnost nastřádala, takže jsem tu hned od prvních dnů začal se svými projekty. Mě tohle všechno hrozně baví – plánovat, zřizovat instituce a strukturovat je. Minulý rok tu T&S přirozeně nebylo, ale v současné chvíli máme velkou podporu od studentů a některých učitelů. Na náš comeback jsme už připraveni, máme vše, co potřebujeme, nicméně i když bychom byli rádi, Toastery do nového roku ještě rozhodně nebude. Vůbec bych to teď nestíhal, takže možná po sezóně (začátek dubna – pozn. red.). Co už ale snad mohu prozradit, je, že se můžete od znovuvotevení těšit na nové produkty, které obohatí náš sortiment.

Je něco co bys rád vzkázal našim čtenářům?

Vzhledem k tomu, že našimi čtenáři jsou hlavně studenti, chtěl bych jim takto vzkázat, aby si vážili toho, do jaké školy chodí. Možná vás to někdy neba, ale opravdu, věřte mi, lepší školu budete hledat těžko. Jo, a nezapomeňte na jaře přijít do Toastery. ■

Jak to aktuálně vypadá ve Studentské radě a co se tam děje?

Tomáš Kudláček, foto: Anna Kubcová

S jakými tématy přijeli na učitelské soustředění zástupci studentů? Co se opravdu povedlo prosadit a nyní už funguje? K čemu byly vaše zpětné vazby?

Před začátkem školního roku

Činnost Studentské rady (dále jen Rada) v letošním školním roce začala již na konci července na učitelském soustředění. Tři zástupci studentů zde měli možnost ovlivnit plánování školního roku a také zkusit prosadit některé požadavky, které se objevily v uplynulém školním roce nebo vzešly ze zpětných vazeb. Řešilo se mnoho témat, o některých se přímo nerozhodlo, spíše se o nich diskutovalo, jiná byla přijata.

Prosadit se např. povedlo *další možnost středního tělocviku*. Nápad vzešel ze zpětných vazeb, kde byla navržena jóga. Po diskuzi na téma, co obnáší „opravdová fyzická aktivita“, a dohadech, kdo by tuto formu tělocviku zajistil, se pro rozšíření stávající nabídky sportovních aktivit odsouhlasila možnost běhání. Zástupci rady dále podpořili *zachování SCIO testů*, díky kterým máme možnost srovnání našich znalostí s jinými školami.

Některá témata, se kterými studenti na soustředění přišli, se vyřešila formou kompromisu. Jedním takovým tématem bylo *povinné chození nižšího stupně o velké přestávce ven*. Po poněkud ostřejší diskuzi Matyáše Bureše s Markem Maturou a drobných příspěvcích do debaty od ostatních učitelů se rozhodlo, že nižší stupeň bude chodit povinně ven o velké přestávce v pondělí, úterý a ve čtvrtek. Ke změně může dojít v závislosti na počasí, před podmínkami nebo po rozhodnutí dispečera spolu s ředitelem školy. Nepovedlo se tedy posadit úplně zrušení chození ven ani systém odhlasovaný na konci minulého roku (viz zápisy), byla ale alespoň dána další pravomoc dispečerovi. Doufáme, že díky tomu by mohl vzrůst zájem o zapojení se do organizování chodu školy právě prostřednictvím této funkce.

Dalším kompromisem se vyřešil *požadavek o obnovení čtyř volitelných dnů*. Z těch byly před dvěma lety ubrány dva dny kvůli celoškolským výletům a v minulém roce byly volitelné dny spojeny do jednoho „projektového týdne“ na jaře. Zde byl výsledek jednání o poznání lepší. Zástupci rady pro-

sadili jeden klasický volitelný den, který proběhne 17. února, a poté jedno *volitelné odpoledne*, které už proběhlo a mělo charakter přednášek (viz níže).

Jedním z témat, které se řešilo už v minulém školním roce a na soustředěních dříve, bylo *uplatnění více než dvou zlatých kreditů do jednoho předmětu*. Návrh na úpravu se sešlo několik a dlouze se o nich mluvilo. V tomto případě se navýšení počtu kreditů nepovedlo prosadit, zato vzešel nápad, že by se kredity daly využít i jinak, např. směnit za něco hmotného, třeba za triko, mikinu Přírodní školy. Toto téma zůstává zatím otevřené a bude se dále řešit.

Před začátkem školního roku se řešilo ještě téma *fungování Etické komise* (EK, Komise) a její smysl. Hodně se pracovalo se zpětnými vazbami a s podklady, které spolu se skupinkou zájemců sestavil minulý rok Miloš Halda. Na základě toho se změnila náplň práce Komise. Ta bude stále přijímat podněty a zabývat se jimi, ale zároveň bude sledovat dění ve školní komunitě a třeba i řešit problematiku situace ve třídách. EK již tímto způsobem funguje a její činnost a nové uspořádání se hodnotila 21. listopadu na Společném jednání s učiteli (viz dále).

Po úvodním výjezdu

Na výjezdu proběhly volby nových kapitánů a předsedy. Tím se pro tento školní rok stal Matyáš Bureš (Ný), a to i přes velmi důmyslnou a silnou kampaň protikandidáta Matyáše Touška (Ný). Hned během prvního měsíce Rada v novém složení dokončila *nový Jednací řád* a odhlasovala ho. Ten byl po průtazích ze strany učitelů přijat na technické poradě 5. listopadu a 7. listopadu vešel v platnost.

Na konci září se pak do rady zapojili i kapitáni z primy. Ti se zatím rozkoukávají, ale věříme, že se v průběhu dalšího čtvrtletí stanou důležitou součástí rady.

Poněkud narychlo vznikl koncem října nápad na posunutí termínu plnění podmínek. To se sice nezdařilo, ale po vstřícné diskuzi s učiteli se dohodlo, že podmínky se budou moct plnit a odevzdávat ještě v průběhu podzimních prázdnin a po nich. Chtěli bychom poděkovat učitelům, že si na nás udělali čas i během přestávek a ochotně s námi mluvili a snažili se najít kompromis. Dospěli jsme také k tomu, že plnění podmínek v prvním termínu bylo hektické a že by stálo za to se tomuto období a jeho organizaci věnovat na letním soustředění učitelů.

Rada pak 4. listopadu zorganizovala volitelné odpoledne a spolu s učiteli dotáhla jeho finální podobu. Tento volitelný „den“ zdárně proběhl, snad i ke spokojenosti studentů.

21. listopadu proběhlo společné jednání s učiteli. Jak už bylo zmíněno výše, řešilo se nové uspořádání EK. Shodli jsme se na tom, že Komise se vyvíjí dobrým směrem a že ji zachováme. Zástupci z EK by však měli, pokud zrovna nebudou přinášet informace o nějakých případech, alespoň pravidelně informovat o tom, že je EK k dispozici studentům a že je možné se na ni v případě potřeby obrátit.

Dále se řešilo přehození *pětiminutové přestávky* z první přestávky na druhou. Na to už jsme si všichni zvykli, ale v průběhu dalších měsíců nejspíš dojde k řešení návrhu na posunutí začátku vyučování o 5 minut dříve, díky čemuž by mohla být i druhá přestávka delší.

Posledním důležitým tématem, u kterého se opět strhla poněkud ostřejší diskuze, bylo povinné chození nižšího stupně ven. Možná změna se však bude projednávat až v prosinci na technické poradě.

Další novinkou, kterou jsme rozhodli ke konci listopadu, bude *zavedení dalšího komunikačního kanálu rady*, a to v podobě jedné ze sociálních sítí. O všem vás budeme informovat na společnácích!

Pokud máš *námět na volitelný den*, který proběhne 17. února, přijď s ním na Radu nebo nám ho napiš (na nástěnku/e-mailem – studenti@prirodniskola.cz).

Jestli máš *jiné téma*, o kterém si myslíš, že by se jím rada měla zabývat, můžeš nám ho opět napsat, sdělit ho svému kapitánovi nebo s ním přijď v úterý o velké přestávce ty sám! Jednání rady jsou otevřená a zájem dalších studentů velmi vítáme.

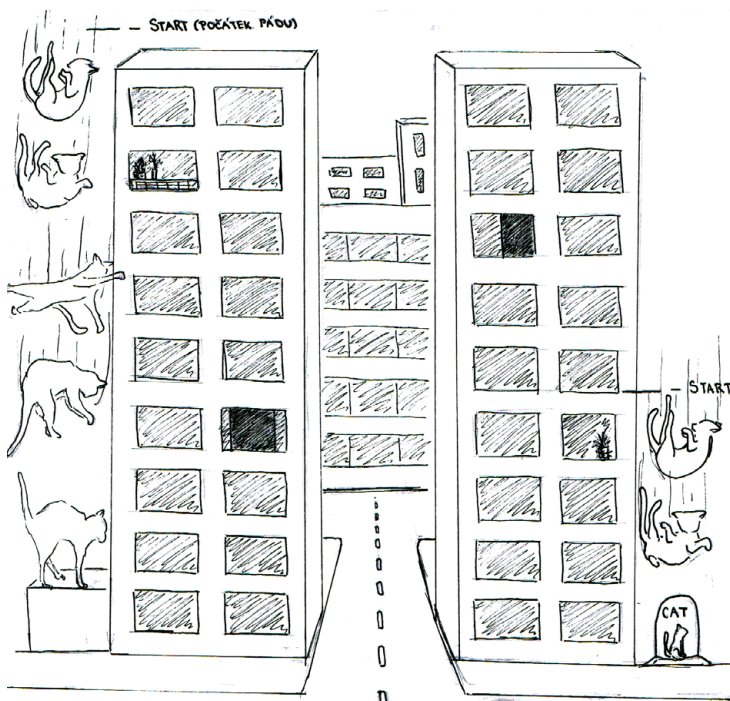
Aktuální dění v Radě také můžeš sledovat v online zápisech z jednání. ■

Kočí fyzika

Rozálie Kopecká

Úkol

Na obrázku najdi co nejvíce rozdílů mezi dvěma panelovými domy a osudy obou koček (můžeš kroužkovat do obrázku). Proč kočky dopadly, tak jak dopadly? Jak to, že kočka na obrázku vpravo pád nepřežila, když spadla z menší výšky, ve srovnání s kočkou na levé straně obrázku? Odpovědi můžeš donést odborníci přes fyziku Rozálii Kopecké do třídy Mí. Za správnou odpověď můžeš získat uznání a drobnou odměnu v podobě pevné požitelné formy. Více se o odměně můžete dozvědět v obci Mí, ulice Okenazávěsa, domovní číslo 25.

Dětství na kole

Adam Tichý, foto: archiv Štěpány Čiperové

Můj rozhovor s Mgr. Štěpánkou Čiperovou byl pro mě výjimečným zážitkem. Mluvili jsme třeba o tom, jak jeden její učitel chodil po chodbách s rákoskou, jak se starala o sourozence, nebo o tom, jak se k nám do školy vůbec dostala, a o mnohém dalším.

Kdy a kde jste se narodila?

Narodila jsem se v Praze roku 1984, ale když mi nebyl ještě ani rok, přestěhovali jsme se do Zbuzan, což je vesnice hned za Prahou. Dneska už je to spíš předměstí Prahy, ale tehdy to byla ještě vesnice. Tam jsem žila do svých devatenácti let.

Máte nějaké sourozence?

Nejdřív jsem já, jsem ze všech nejstarší, pak je můj bratr, pak sestra, ta je o pět let mladší, a potom ještě další dva bratři.

Co se vám vybaví jako první vzpomínka?

Vybaví se mi kola. Ale ne jako cykloturistika, ale jízda na kole po vesnici s kamarády. Vyrůstali jsme venku, jezdili jsme na kole a podnikali různé dobrodružné výpravy do houštin a do okolní krajiny. Bylo nás hodně dětí, vytvářeli jsme různé party a tajné kluby.

Chovali jste doma zvířata?

Měli jsme kozu a slepice. Později jsme pak měli i kočky, ale to spíš, když jsem byla starší.

Pomáhala jste se zvířatům?

Podojit kozu umím, ale kozu jsme měli hlavně, když jsem byla malá. Sekala jsem trávu a starala se o slepice.

Kam jste chodila do školy?

Nejdřív jsem chodila do školy ve vedlejší vesnici a pak jsem začala jezdit do Prahy na základní školu Londýnská. Na vesnici to bylo super, protože jsme byli často venku, hlavně o přestávce, a byla to relativně malá škola. Až na to, že to tam bylo trochu drsné.

Drsné? Jaké máte vlastně vzpomínky na školu?

Vzpomínky na školu ve vedlejší vesnici jsou poněkud dramatické. Do první třídy jsem nastoupila první rok po revoluci v roce 1990. Proběhla

tam sice velká změna učitelů, ale stejně se často jednalo o staré „oprášené“ komunisty. Ve škole byl jen první stupeň a poslední rok jsme byli dokonce dvoutřídká, protože do školy chodilo málo dětí. Pamatuji si na jednoho učitele, který chodil s rákoskou po chodbě, a když šel někdo pozdě, tak mu jednu lupnul. Myslím si, že to už v té době na školách nebylo moc obvyklé. Rozdíl byl patrný obzvlášť pak, když jsem začala chodit do školy v Londýnské, která se v té době jmenovala Svobodná základní škola.

Ale jinak to na vesnici bylo dobré. Mohla jsem od první třídy jezdit do školy na kole. Pamatuji si, že když jsem šla poprvé do školy, jeli jsme tam na kole s mým bratrancem a sestřenicí. Sedla jsem si do lavice a říkala si: Proč tady mají ty děti rodiče? Protože pro mě to bylo zvláštní, my jsme vyrůstali dost samostatně.

Nikdy jsme nejezdili na školu v přírodě, malé vesnické školy většinou nikam nejezdily. Na školu v přírodě jsem jela poprvé až ve čtvrté třídě, když jsem začala chodit do Prahy. Londýnská byla v devadesátých letech úplně neuvěřitelná. Tehdy nebylo normální, aby studenti chodili do ředitelny, jako se to dělo tam. Vám to přijde samozřejmé, ale tehdy to byla jediná taková škola v Praze. Vedl ji osvícený ředitel,

který ji také vymyslel a založil. Neměli jsme známkování, ale slovní hodnocení, nezvonilo se, a přesto to byla normálně fungující základka. Pamatuju si, že děti z ostatních škol o nás říkaly: „To jsou ty divný.“ A taky, že jsme z té zvláštní školy a tak. Ale pro mě to bylo hodně inspirující a jsem ráda, že jsem tam chodila. Po základní škole jsem pak nastoupila na Ekogymnázium do Malešic.

Měla jste nějaké mimoškolní aktivity – kroužky?

Od pěti let jsem jezdila na výtvarku s keramikou, pak jsem chodila do Sokola. Chodila jsem i na sebeobranu, ale dost krátce. Když jsem byla starší, dělala jsem pohybové divadlo. Kdysi jsem hrála na klavír, ale také jen hodně krátce.

Jak jste se dostala ke svému současnému povolání?

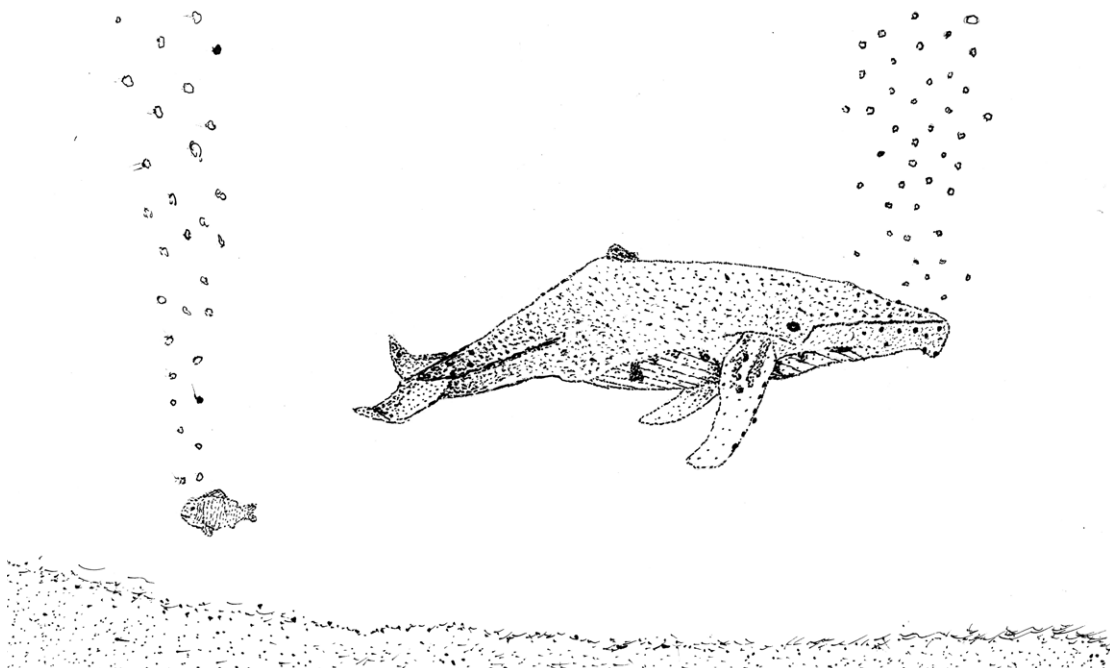
Myslím, že k tomu mám tak trochu dispozice, když jsem nejstarší z pěti dětí. Nikdy jsem ale nepřemýšlela o tom, že se stanu učitelkou. Když jsem se po gymplu hlásila na vysokou školu, jednou z možností byla právě pedagogická fakulta a obor dějepis – základy společenských věd. Z obou předmětů jsem maturovala.

O maturitních předmětech jsem se rozhodovala až na začátku čtvrtého ročníku a měla jsem tehdy dvě varianty. Buď budu maturovat z chemie a ekologie, nebo z dějepisu a ZSV. Dějepis mě

bavil vždycky, ale ZSV mě pořádně začalo bavit až v maturitním ročníku. Takže jsem nakonec zvolila tuhle variantu. A protože přijímačky na fakultu nebyly složité, tak jsem se dostala. Hlásila jsem se i na etnologii, ale tam mě nevzali. Jinam taky ne, tak jsem si říkala, že tu pedagogickou fakultu zkusím. Pořád jsem ale neměla v úmyslu učit. Říkala jsem si, že budu studovat to, co mě baví, a na magistra půjdu někam jinam. Jenže mě to začalo bavit. Většina lidí chce učit a pak neučí. Já se o povolání učitelky rozhodla vlastně až v průběhu studia. Nemůžu ale tvrdit, že by pedagogická fakulta dobře připravovala na učitelské povolání, to bohužel ani náhodou.

Jak vzpomínáte na dětství?

Bylo to skvělé dětství, ale někdy náročné v tom, že jsem byla nejstarší z pěti dětí, a také, že jsme někdy neměli dost peněz. Táta byl často v práci od nevidím do nevidím, a tím pádem sloužilo nejstarší dítě jako další, pomocný rodič. A ještě k tomu jsme bydleli v domě, který měl mělkou studnu, takže nám občas docházela voda. Museli jsme jezdit k pumpě a vozit ji domů v 50-litrové konvi. Když mi bylo osm, odjel táta na rok studovat do Anglie, ale jinak jsem, myslím, měla báječné dětství. Tím, že jsme bydleli na vesnici a měli jsme blízko i město, tak to byla taková ideální kombinace. ■

Jogurtové koblížky s banánem

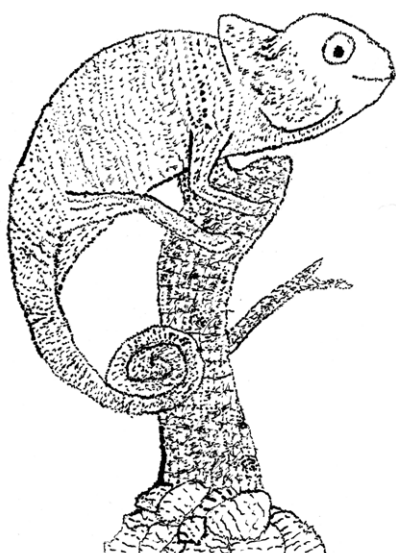
Anna Prouzová, foto: archiv autorky

Ingredience (2–3 porce):

150 g bílého jogurtu
1 zralý banán
1 vejce
1 vanilkový cukr
1 lžice cukru krupice
250 g hladké mouky
půl balení prášku do pečiva
olej na smažení

Smícháme vanilkový cukr s cukrem krupicí. Vejce vyšleháme s cukrem, přidáme vidličkou rozmačkaný banán a jogurt a dobře promícháme. Přisypeme hladkou mouku s práškem do pečiva a stále mícháme. Vytvoříme středně tuhé těsto, které se bude lepit na lžici (konzistence se nemusíme lekat). Nabíráme těsto lžící z mísy a ze lžičky ho vždy vložíme přímo do horké olejové lázně. Oleje dáváme vyšší vrstvu, 2–3 cm. Nesmažíme příliš prudce, spíše na střední teplotu, aby se koblížky dobře propekly.

Pokud máme vrstvu oleje dost vysokou, koblížky se snaží samy otáčet a opékat se stejnoměrně ze všech stran. Pokud ne, pomůžeme jim lehce vidličkou. Po osmažení je vyndáme děrovanou naběračkou nebo kovovým cedníčkem a dáme je okapat na ubrousek. Můžeme je podávat posypané moučkovým cukrem, ale to není nutné. Dobrou chuť. ■

< Obrázky byly vytvořeny tuší tečkovanou technikou (tzv. pointilismus) na kurzu nepovinná výtvarná výchova. Autoři: Oliver Böhm (předchozí stránka), Bětko Šebánková (nahore), Robin Kovář a Anička Prouzová (dole).

